

| PŠEPŠOSENJE: MJAZYNARODNY SLĚŽEŇSKI SYMPOZIUM „Hommage à Jan Buk“ – lubuske a dolnoślązyske konteksty: geografija, stawizny a wuměłstwo

| 2.02.2024, Muzej Lubuskego kraja w Zielonej Górze, al. Niepodległości 15, 65-048 Zielona Góra

Organizatory a partnerje:

Institut za wizuelne wuměłstwo, uniwersita Zielona Góra
Muzej Lubuskego kraja, Zielona Góra
Serbski muzej, Budyšin
Maršalamt Lubuskego wójewództwa
Centrum za dalejkublanje wucabnikow, Zielona Góra

Wědomnostna wjednica slěžeŇskego a wustajeŇskego projekta „Hommage à Jan Buk“ ako teke sympoziuma a moderatorka:

Dr. Lidia Gluchowska, Institut za wizuelne wuměłstwa, uniwersita Zielona Góra

Wjelgin cešćone kněnje a kněže,

pšepšosujomy Was wuščobnje na mjazynarodny slěžeŇski sympozium we wobłuku wědomnostneho a wustajeŇskego projekta „Hommage à Jan Buk“ (2022–2025), kótaryž se wugótujo wót Instituta za wizuelne wuměłstwa uniwersity Zielona Góra pód wědomnostnym nawjedowanim dr. Lidije Gluchowsceje. Wón se pšewježo pši gózbje 100. narodneho dnja Jana Buka (1922–2019), kótaryž plaši ako jaden z nejwuznamnejšych serbskich wumělcow, dokulaž jo wuměłstwo swójego luda wuwjadł z wuskeje sfery ekskluziwneho folklorizma a jo jomu wótwórił drogu k europskej modernje.

Sympozium z wobželenim historikarjow a wumělskich stawiznarjow z Łužyce a Pólskeje ako teke wót lubowarjow serbskich temow a casowych znankow, mjazy nimi wumělcow, kótarež su byli z Janom Bukom spšijašelone, jo wjelgin wažne, aby dopominali na zajžonosć a dynamiku nacasnych pólsko-serbskich kulturnych kontaktow w pšigranicnem regionje Odry a Łužyskeje Nysy.

Wěcejgłosna a interdyscyplinarna debata ma publikumujo wjele znatych faktow wó stawiznach, politiskej geografiji a kulturje pódwjacornych słowjaŇskich prawobydarjow regiona zblížys ako teke doglěd daš do serbskego wuměłstwa a nejnowšych twórbow sobuželašerjow Instituta za wizuelne wuměłstwa uniwersity Zielona Góra, kótarež su nastali we wobłuku projekta „Hommage à Jan Buk“.

Program njeměri se jano na fachnikow z wobjadnanych wědomnostnych wobłukow a na lubowarjow wuměłstwa a wumělcow, ale teke na studěrujucych, doktorandow a regionalnych entuziastow. Pšepšosujomy teke wucabnikow a wucabnice za stawizny, stašaŇsku wědu, serbščinu ako teke geografiju a twórce wuměłstwa, aby pšišli ze swójskimi wósebnje zajmowanymi wuknikami a wuknicami, pšeto temy sympoziuma napominaju wjelebočnu rownosć ze směrnicami jědroweje wucbneje plana sekundarnego schóžerka.

Wósebna atrakcija jo prezentacija originalneje serbskeje drastwy ze stronow pódzajtšnjeje Łužyce, stronow wokolo Žemrja [nimski Sommerfeld, pólski Lubsko], ako teke wustup wokalnego ansambla MAMADA, kótaryž pšedstajijo dolnoserbske a gónoserbske ludowe spiwy. Z tym se pšznaju zuk pšiwóžbnych rěcow pólskich pódwjacornych słowjaŇskich susedow. Četkowne zarědowanje se kronujo z dwójnym wótwórjenim wustajeŇcowu „Wšykno jo krajina. Serbski mólar Jan Buk“ ako teke „Hommage à Jan Buk (IV): WŠUŽI – NIŽI – DOM“.

Do patronatstwa projekta „Hommage à Jan Buk“ słušaju:

ministraški prezident Lichotneho stata Sakskeje – Michael Kretschmer
ministraški prezident kraja Bramborska – dr. Dietmar Woidke
Generalny konsul Zwězkoweje republiki Nimskeje we Wrocławju – Martin Kremer
Maršal wójewództwa Dolna Šlasyńska – Cezary Przybylski
Maršal Lubuskego wójewództwa – Marcin Jabłoński
Rektor uniwersity Zieloneje Góry – prof. Wojciech Strzyżewski
Rektor Eugeniusza Geppertoweje Akademije rědneho wuměłstwa we Wrocławju – prof. Wojciech Pukocz

Pšosym pšćelšo Wašo pšizjawjenje až do nejpózdzej 25.01.2024 na l.gluchowska@isw.uz.zgora.pl

Wjaselimy se wjelgin, až smějomy Was pla nas witaš!

Direktorka Instituta za wizuelne
wuměłstwa, uniwersita Zielona Góra

Prof. Paulina Komorowska-Birger

Direktor muzeja
Lubuskego kraja

Leszek Kania

Maršal Lubuskego
wójewództwa

Marcin Jabłoński

Direktorka Serbskego muzeja
w Budyšinje

Christina Boguszowa

Direktorka centruma za dalejkublanje
wucabnikow, Zielona Góra

Marzena Pulik-Sowińska

MJAZYNARODNY SLĚŽEŇSKI SYMPOZIUM**„Hommage à Jan Buk“ – lubuske a dolnoślązyske konteksty: geografija, stawizny a wumělstwo****| 2.02.2024, Muzej Lubuskego kraja w Zielonej Górze, al. Niepodległości 15, 65-048 Zielona Góra****Organizatory a partnerje:**Instytut za wizuelne wumělstwo, uniwersita Zielona Góra
Muzej Lubuskego kraja, Zielona Góra

Serbski muzej, Budyšin

Maršalamt Lubuskego wójewództwa

Centrum za dalejkublanje wucabnikow, Zielona Góra

Wědomnostna wjednica slěžeŇskego a wustajeŇskego projekta „Hommage à Jan Buk“ ako teke sympoziuma a moderatorka:

Dr. Lidia Gluchowska, Instytut za wizuelne wumělstwo, uniwersita Zielona Góra

2.02.2024, zeger 13:30–16:30, Muzej Lubuskego kraja, Zielona Góra, špa głažka**zeger 13:30–14:00 wuwitanje**

- direktor Muzeja Lubuskego kraja w Zielonej Górze – Leszek Kania
- generalny konsul Zwězkoweje republiki Nimskeje we Wrocławju – Martin Kremer
- direktorka zwězowaŇskego běrowa Lichotnego stata Sakskeje we Wrocławju – Anna Leniart
- maršal Lubuskego wójewództwa – Marcin Jabłoński
- rektor uniwersity Zieloneje Góry – prof. Wojciech Strzyżewski
- zagronita za serbske nastupnosći města Chóšebuz/Cottbus – Anna Kosacojc-Kozelowa/Kossatz-Kozel
- direktorka Serbskego muzeja w Budyšynje – Christina Boguszowa/Bogusz
- direktorka centruma za kublanje wucabnikow w Zielonej Górze – Marzena Pulik-Sowińska

zeger 14:00–16:30 plenarne pósejženje

1. Dr. Lidia Gluchowska, Instytut za wizuelne wumělstwo, uniwersita Zielona Góra
„Hommage à Jan Buk“ – pó droze do decentralizacije kanona wumělskich stawiznow
2. Dr. Pětr Šurman, Serbski institut, Chóšebuz/Cottbus
Serbsko-pólske pósęgi pši se změnjecych granicach
3. Prof. Tomasz Jaworski, Instytut za stawizny, uniwersita Zielona Góra, prezident towaristwa za Łužyske studije
K pólskej sorabistice ako teke stawizny a wugbaša Towarišnosći za Łužyske studije w Zielonej Górze (1992–2017)
4. Dr. Tomasz Fetzki, Instytut za pedagogiku, uniwersita Zielona Góra
Slědy serbskeje kultury w kraju Lubuskim a Dolnej ŚlāzyŇskej – zašišće entuziasta

Kafejowa pšestawka

5. Dr. Agnieszka Łachowska, Techniki a powšyknje kublaŇski šulski kompleks w Glogowje
Pragmatizm serbskich socialnych mikrostrukturow – starosć wó identitu, materielnu kulturu a narodnu drastwu.
Analiza na zaklaže tradiconelnych mustrow w pódzajtšnej Dolnej Łužycy
6. Dr. Karolina Zychowicz, Instytut za wizuelne wumělstwo, uniwersita Zielona Góra/
Instytut za stawizny wumělstwa, uniwersita Wrocław
Jan Buk a wumělske plenair-gibanje w Pólskej

Debata: Casowe znanki pólsko-serbskich pósęgow a Jan Buk

7. Piotr Gaglik, Pólsko-serbske towaristwo, DolnoślāzyŇska wótnožka we Wrocławju
Mójo pot stolěša z Łužyskimi Serbami
8. Pětr Buk, syn wumělca
Mój nan Jan Buk a jogo kontakty z pólskeju wumělskeju scenu
9. Twórjece wumělcowki z kraja Lubuskego wó energijowem plenairje, wustajeŇcach we Łužycy a pšijašelstwie z Janom Bukom
– Adam BagiŇski
– Henryk Krakowiak
– Michałak-Bazylewicz

**zeger 17:00–19:00 Wótwórjenje jadneje dwójneje wustajeŇce
„Wšyknjo jo krajina. Serbski mólař Jan Buk“ a „Hommage à Jan Buk (IV): WŠUŹI – NIŹI – DOM“**

zeger 17:00–17.15 muzikaliske wobrubjenje: MAMADA-ansambel, górnjo- a dolnoserbske spiwy (žěl I)

zeger 17:15–17.45 zawod:

- Leszek Kania – direktor Muzeja Lubuskego kraja w Zielonej Górze
- Dr. Lidia Gluchowska – wjednica projekta „Hommage à Jan Buk“, Instytut za wizuelne wumělstwo, uniwersita Zielona Góra
- Christina Boguszowa – wjednica wustajeŇskego rěda „Wšyknjo jo krajina. Serbski mólař Jan Buk ”
direktorka Serbskego muzeja w Budyšynje
- Prof. Radosław Czarkowski, kurator wustajeŇce „Hommage à Jan Buk (IV): WŠUŹI – NIŹI – DOM“,
Instytut za wizuelne wumělstwo, uniwersita Zielona Góra

zeger 17:45–18:00 muzikaliske wobrubjenje: MAMADA-ansambel, górnjo- a dolnoserbske spiwy (žěl II)

HOMMAGE À JAN BUK, 2022–2025

Slěžański a wustajeński projekt Instituta za wizuelne wuměłstwa uniwersity Zielona Góra

Twórba drje nejwuznamnejšego serbskego wumělca 20. stolěša, Jana Buka (1922–2019), kótaryž jo ekskluziwnje-folkloristiski paradigma domorodnego wuměłstwa radikalnje pśelańa a jo jomu drogi k europskemu modernizmoju wótwórił, jo doněnta na pódzajtšu nimsko-pólskeje granice pśelańa znaty. To bu hyšći za cas pśigótowanja publikacije *Wšykno jo krajina. Serbski mólar Jan Buk* ako teke rěda wustajeńcow pśi gózbje 100. narodniny togo wumělca wuchadnišćo projekta *Hommage à Jan Buk (2022–2025)*. Wón jo se na Institute za wizuelne wuměłstwo uniwersity Zielona Góra iniciěrował a wobstoj z rěda slěžeńskich sympozijow a wědomnostnych forumow ako teke wustajeńce pśibytnego wuměłstwa, kótarež se rownocasnje wótměju z retrospektiwu Jan Buk w Nimskej – we Łužycy, a w Pólskej – we Wrocławju a Zielonej Górze. Pśeto k wuměłskej scenje teju městowu jo wón woplěwał cas žywnjenja wósebnje intensiwny kontakt.

Projekt *Hommage à Jan Buk* jo pśinok k mjaznarodnemu slěženju, kótaregož zaměr w tom wobstoj, tradicionelnje hierarchisku kulturnu geografiju rewiděrowaś ako teke kanon wuměłstwa decentralizěrowaś. Wóno pódšěgujo se teke – wósebnje w jogo wuměłskem žělu – na kultury spomnješow, kótarež zwisuju z migraciskimi a pśesedleńskimi procesami ako teke pšaśanjami za statusom narodnych mjeńšynow w lokalnem a globalnem konteksće. W zmysle horicentalnych wuměłstwowych stawiznow orientěrujo se projekt na to, kulturnu wuměnu mjazy „periferijami“ na wobyma bokoma granice lěpjej wuslěziś a skšuśiś ako teke pšepytowaś fenomen granicy pśesegajucego region Łužycy.

Doněnta su we wobłuku projekta organizěrowali styri wědomnostne zeženja w Budyšinje, Chóšebuzu a Wrocławju, kótarychž wopśimješowe šězyšća su twóriłi na jadnom boce žywnjenje a twórjenje Jana Buka ako symbol serbskeje identity, na drugem boce dynamiku nimsko-pólskich a serbsko-pólskich kulturnych pódšěgow.

Dalej jo se doněnta zwopšawdniło pěš pšewózecych wustajeńcow z twórbami pólskich, serbskich a nimskich wumělcow – *Hommage à Jan Buk (I): Smy witše żywe* w muzeju Energijowa fabrika Hórnikacy, ako teke *Hommage à Jan Buk (II): Wíželi smy městno a Pó wuglu ... Krajiny a woblica Łužyce* w Starej płachtańi w Chóšebuzu, kaž tek *Hommage à Jan Buk (III): Pšichylone* w Měsćańskem arsenalu a *Hommage à Jan Buk (III): Tomasz Mielech. Na slědach dopomnješa* w kontaktnem běrowje Lichotnego stata Sakskeje we Wrocławju. Wóni su nawězali z wjelerakosću na to zastupjonych technikow na interdyscyplinaritu twórjenja Jana Buka. Pó wopśimješu su wótblyšćowali jogo nazgónjenje – městna, žož wón jo pšebywał, swóju kreatiwnu wuměnu z Pólskeju, jogo pócěsćenje za lokalnu identitu a wobswět ako teke jogo zaznaše pódłocowanja a pśeslědowanja pšez totalitarne systemy. Někotare z wustajonych twórjenjow su stojali w direktnem zwisku z Jana Bukowymi wugronjenjami wó wuměłstwe ako teke z wót njogo w mólarstwe nawězanyimi temami, ako na pśikład jogo fascinaciju za wótkšyše kosmosa a za swětło wónych městnow, kótarež jo namakał na swójjich młogich wuměłskich drogowanjach. Wažny pódšěgowy dyk jo pśi tom teke była krajina a materielne kulturne derbstwo granice pśesegajucego regiona Łužycy, kótaregož žěle žinsa pśislušaju pólskima wójewództwoma Lubuskie a Dolna Ślazińska.

Monumentalny projekt *Hommage à Jan Buk* – wón jo drogu pśigótujuce we wobłuku pólsko-serbsko-nimskich nacasnych wuměłskich stawiznow – zakóńcyjo se w januarje 2025 w Złem Komorowje a zjadnošijo se do rěda publikacijow ako teke filmow.

Dr. Lidia Głuchowska

Wědomnostna wjednica projekta *Hommage à Jan Buk*

Institut za wizuelne wuměłstwo, uniwersita Zielona Góra